

Δεν ήταν ο Δίας αλλά ο Απόλλωνας αυτός που αποφάσισε να πουληθεί ο Ηρακλής σκλάβος για τρία χρόνια στην Ομφάλη, υποστήριζε το ιερατείο των Δελφών. Ομφάλη, καθώς λένε οι ερευνητές, είναι το θηλυκό του Ομφαλός. Ο ομφαλός της γης βρίσκεται στους Δελφούς και η Ομφάλη δεν είναι άλλη από την προσωποποίηση του μαντείου των Δελφών, όπου ο Ηρακλής έπρεπε να υπηρετήσει για να εξιλεωθεί επειδή έκλεψε τον τρίποδα.

Το βασίλειο της θεσσαλικής Ομφάλης βρισκόταν κοντά στην Τραχινία, στον Μαλιακό κόλπο. Οι Ίτωνες ήταν αυτοί που κάποια στιγμή κατέστρεψαν την χώρα της. Με εντολή της, ο ήρωας τους αφάνισε κι έκαψε την πόλη τους, Ιτωνία, που υπήρχε κοντά στην Λάρισα την Κρεμαστή, επίσης στον Μαλιακό κόλπο, την παλιά Πελασγία.

Καρπός της ένωσης του Ηρακλή και της Ομφάλης ήταν ο Λάμος. Όταν μεγάλωσε, έκτισε την πόλη που πήρε το όνομά του: Λαμία. Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, την πόλη ίδρυσε η Λαμία, κόρη του Ποσειδώνα και βασίλισσα της Τραχινίας. Στους ιστορικούς χρόνους, η Λαμία αναφέρεται για πρώτη φορά στα 426 π.Χ., όταν η Θεσσαλία χτυπήθηκε από καταστρεπτικό σεισμό.

Κάποιοι έλεγαν ότι τον καιρό εκείνο ο ημίθεος έσμιξε και με μια σκλάβο κι απέκτησε γιο τον Κλεόδαιο, πατέρα του Αριστόμαχου που απέκτησε γιους τους Τήμενο, Κρεσφόντη και Αριστόδημο, αυτούς δηλαδή που θα οδηγούσαν τους Ηρακλείδες στην Πελοπόννησο. Όμως, υπάρχει και η εκδοχή του Απολλόδωρου (II 172) ότι ο Κλεόδαιος ήταν γιος του Ύλλου.

Η θεσσαλική περίοδος της υποταγής του Ηρακλή στην Ομφάλη δεν έμεινε ανεκμετάλλευτη από τους μυθογράφους που ιστόρησαν τις περιπέτειες του ήρωα. Μια από αυτές ήταν η κάπως αστεία συνάντησή του με τους δυο Κέρκωπες, τους ανθρώπους με ουρά:

Κλέφτες και απατεώνες, πονηροί και αστείοι, οι Κέρκωπες ζούσαν αρχικά στις Θερμοπύλες αλλά η σκούφια τους κρατούσε από την Οίχαλια, της Εύβοιας μάλλον. Το ότι η περιοχή τους ήταν εκεί, τεκμαίρεται από τις τοποθεσίες «Μελάμπυγου Λίθος» και «Κερκώπων έδραι» που αναφέρει ο Ηρόδοτος (Z 216) περιγράφοντας το μονοπάτι, από το οποίο ο Εφιάλτης πέρασε τους Πέρσες στη μάχη των Θερμοπυλών.

Η μαμά τους, η Τιτανίδα Θεία, τους είχε εξορκίσει να προσέχουν να μην τα βάλουν με τον Μελάμπυγο. Η λέξη σημαίνει αυτόν με τα μαύρα οπίσθια. Μαύρα οπίσθια έχει ο δασύτριχος. Ο Σκαρλάτος Βυζάντιος ερμηνεύει τον μελάμπυγο με την λέξη «μαλλιαρόκωλος», μεταφορικά ο ανδρείος, ο τολμηρός, το παλικάρι (αντίθετα, «λευκόπυγος», αυτός με τα άσπρα οπίσθια, ο άνανδρος και κατ' επέκταση ο παθητικός ομοφυλόφιλος).

Όταν οι δυο τους έπεσαν στα χέρια του Ηρακλή, βρέθηκαν κρεμασμένοι ανάποδα σ' ένα κοντάρι στηριγμένο στην πλάτη του ήρωα. Έβλεπαν έτσι τα τριχωτά μαύρα οπίσθιά του ήρωα οπότε διαπίστωσαν ότι σωστά τους τα είχε πει η μάνα τους. Όταν η ιστορία με την Ομφάλη τοποθετήθηκε στην Μ. Ασία, η περιπέτεια αυτή «μετακόμισε» στην Έφεσο. Αναφέρεται στη συνέχεια.

Περιγράφοντας την πορεία που ακολούθησε ο στρατός του Ξέρξη στην Μακεδονία (Ζ 115), ο Ηρόδοτος αναφέρει και το «Συλλέως πεδίων», την πεδιάδα του Συλέα, κοντά στον Στρυμονικό κόλπο. Στην Θράκη υπήρχε πόλη Δίκαια και στην Χαλκιδική Δικαία. Από αυτά τεκμαίρεται ότι η περιπέτεια του Ηρακλή με τους γιους του Ποσειδώνα, Συλέα και Δίκαιο, κάποια στιγμή, από εκεί, μεταφέρθηκε στο Πήλιο.

Ο Συλέας διέθετε απέραντα κτήματα με αμπέλια που δεν πρόφτανε να τα φροντίζει ούτε με την βοήθεια της κόρης του, Ξενοδίκης. Έλυσε το πρόβλημά του αιχμαλωτίζοντας τους ξένους που τύχαινε να περνούν από εκεί και, με την βοήθεια της Ξενοδίκης, τους έβαζε να δουλεύουν στα χωράφια.

Η Ομφάλη ζήτησε από τον Ηρακλή να τακτοποιήσει το ζήτημα. Ο ημίθεος έκανε πως ήταν περαστικός από εκεί, άφησε να τον πιάσουν και βρέθηκε στα κτήματα του Συλέα, εργάτης. Ξερίζωσε τα αμπέλια και τους έβαλε φωτιά. Ο Συλέας και η Ξενοδική έτρεξαν να τον σταματήσουν. Ο Ηρακλής τους σκότωσε και τους δυο. Δίκαιος στην ιστορία αυτή δεν υπήρχε.

(τελευταία επεξεργασία, 20 Σεπτεμβρίου 2021)

